

CENTRUM VOOR RELATIEVORMING
EN ZWANGERSCHAPSPROBLEMEN

VORMING & PREVENTIE

Jac in een notendop

Een tienermoeder getuigt

Op vrijersvoeten

Lessenpakket Tienerzwangerschap

Cursus sociale vaardigheden

Een leerling is zwanger

...

Inhoudstafel

Inleiding	3
Werkwijze en praktische afspraken	4
Voorstelling Jongeren Advies Centrum	5
Jac in een notendop	6
... in combinatie met de Koppie-Pot	7
Op vrijersvoeten	8
Omgaan met genotmiddelen	9
NIEUW: Initiatietraining sociale vaardigheden	12
Vorming op maat	13
Uitleendienst	13
Cursus sociale vaardigheden	14
Projecten: Jongerenbeurs & Jeugdadviseurs	15
Voorstelling cRZ - Jong & Zwanger	16
Lessenpakket ongeplande zwangerschap en abortus	19
Lessenpakket Tienerzwangerschap	20
Speciaal aanbod: Een tienermoeder getuigt	21
Vorming: Een leerling is zwanger	22
Opleiding open aanbod: Een leerling is zwanger	24
Beleid rond tienerzwangerschap op school/CLB: Procesbegeleiding	25
cRZ-brochures over tienerzwangerschap	26

Inleiding

Het Centrum Algemeen Welzijnswerk Piramide (CAW Piramide) is een fusie van zowel ambulante als residentiële welzijnscentra voor jongeren en volwassenen binnen de regio Kortrijk.

Binnen de afdelingen, het Jongeren Advies Centrum (JAC) en het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen, afdeling Jong & Zwanger (cRZ- Jong & Zwanger) is vorming en preventie voor jongeren van groot belang.

Reeds geruime tijd organiseren het JAC en het cRZ- Jong & Zwanger vormingsactiviteiten en preventieprojecten. We vertrekken hierbij steeds vanuit de leefwereld van jongeren.

Het JAC en het cRZ- Jong & Zwanger stellen volgende algemene doelstellingen voorop bij vormings- en preventieactiviteiten :

- Jongeren correct informeren rond een bepaald thema zodat ze bewust keuzes kunnen maken.
- Jongeren een kans geven tot uitwisseling over thema's die hen aanbelangen.
- Jongeren laten stilstaan en nadenken over eigen gedrag, waarden en normen.
- Jongeren vaardigheden bijbrengen om risicogedrag te voorkomen.

Deze folder omschrijft welke thema's aan bod kunnen komen, tot welke doelgroepen we ons richten alsook welke methodieken gebruikt worden bij het opzetten van een preventieve vormingsactiviteit.

Wij willen onze werking en ons vormingsaanbod via deze vormings- en preventiefolder aan u bekend maken.

Werkwijze en praktische afspraken [bij een aanvraag]

- Check bij de (klas)groep of er nood is aan een vorming rond het thema en wat de verwachtingen zijn.
- Minstens 1 maand op voorhand aanvragen.
- De aanvraag wordt op het eerstvolgende team besproken. De aanvrager wordt telefonisch of via e-mail op de hoogte gesteld van de genomen beslissing (goedgekeurd/ niet goedgekeurd).
- Elke goedgekeurde vormingsaanvraag wordt schriftelijk of via e-mail bevestigd.
- Een vormingsmoment vraagt dat jongeren ‘zich veilig voelen’ binnen een groep. We onderstrepen dit belangrijk aspect door het aantal deelnemers te beperken tot één (klas)groep. Indien de (klas)groep uit meer dan 20 deelnemers bestaat, moet de (klas)groep opgesplitst worden.
- Naargelang de vraag en nood kan de (klas)groep anoniem beslissen of ze al dan niet de aanwezigheid van hun leerkracht/begeleider wensen. Indien de aanvrager tijdens de vorming aanwezig blijft, vragen wij dat hij/zij een participerende rol aanneemt.
De aanwezigheid van een leerkracht/begeleider is niet aangewezen bij de vormingen ‘Op vrijersvoeten’ en ‘Omgaan met genotmiddelen’ (JAC).
- Elke vorming wordt ingeleid door een korte voorstelling van de dienst.
- De vorming gaat liefst door in een ruim lokaal met bord of flipoverbord, PC (met DVD-station & speakers) en een projector (JAC) of een TV met video (cRZ).
- De betaling gebeurt na ontvangst van de factuur en via overschrijving.

Voorstelling

Jongeren Advies Centrum [JAC]

Het JAC is een ambulante dienst die ernaar streeft jongeren te informeren rond allerhande thema's via een laagdrempelig onthaal. In het JAC kan je gratis, anoniem en zonder afspraak terecht. De werking van het JAC bestaat uit 3 pijlers: informatie, advies, vorming en preventie.

Informatie over alles wat jongeren bezig houdt zoals relaties en seksualiteit, rechten en plichten, vrije tijd,... Het JAC beschikt over folders, brochures, boeken, recente tijdschrift- en krantenartikels, naslagwerken en video's die kunnen meegenomen of uitgeleend worden. Het folderbestand is gebaseerd op kwalitatieve selecties dankzij het Jongeren Informatie Punt (JIP). Het internet wordt gratis ter beschikking gesteld van de jongeren.

Jongeren kunnen eveneens vrijblijvend in het JAC terecht voor advies. In eerste instantie bieden wij een luisterend oor aan en gaan we samen met de jongere op zoek naar mogelijke oplossingen voor zijn/haar probleem. Indien de hulpvrager nood heeft aan meer gespecialiseerde hulp, verwijzen we door.

Via vorming en preventie wenst het JAC zoveel mogelijk jongeren te informeren rond allerhande thema's die hen aanbelangen. De vormingsactiviteiten en preventieprojecten richten zich naar alle jongeren en zijn steeds gekoppeld aan de functies van informatie en advies.

Het JAC kan ondersteuning bieden bij de voorbereiding van een activiteit en/of je kan beroep doen op onze uitleendienst.

JAC Kortrijk

Wandelingstraat 31
8500 Kortrijk

Tel. 056/21.04.42

jac@piramide.be
www.jac-kortrijk.be

Openingsuren:

Ma.: 10u – 19u

Di.: 13u – 18u

Woe., do., vrij.: 12u – 18u

Elke werkdag telefonisch
bereikbaar vanaf 9u,
behalve op dinsdag vanaf 13u.

JAC in een notendop

Doelgroep:

Alle jongeren vanaf 12 jaar.

Aantal:

Minimum 6, maximum 20 deelnemers.

Doelstellingen:

Jongeren laten kennismaken met de totale werking van het JAC.

Jongeren met een nood aan informatie en advies aanmoedigen om sneller de stap te zetten naar het JAC.

Inhoud:

Het Jongeren Advies Centrum wordt op een interactieve manier voorgesteld door middel van een gevarieerde quiz met powerpoint-presentatie en een rondleiding in het JAC.

Tijdens de quiz maken de jongeren kennis met de meest courante vragen en probleemsituaties waarmee het JAC geconfronteerd wordt.

Duur:

Minimum 1 uur

Voorwaarden:

Het is aangewezen de JAC-voorstelling te laten plaatsvinden in het JAC.

Kostprijs :

Gratis

JAC in een notendop in combinatie met de Koppie-Pot

Doelgroep:

Alle jongeren van 12 jaar tot 18 jaar.

Aantal:

Minimum 6, maximum 12 deelnemers.

Doelstellingen:

Idem de doelstellingen van JAC in een notendop.

Jongeren informatie geven rond verschillende thema's zoals school, relaties, seks, vrije tijd, werken, verslaving, ... De nadruk ligt op het leren omgaan met de 'Jongerengids', maar er is ook een aangepast programma dat gebaseerd is op de gids 'LIFE@1215' die naar tieners gericht is.

Inhoud:

Idem de inhoud van JAC in een notendop.

De Koppie-Pot is een spel over en met de 'Jongerengids', vol informatie, spel, plezier en discussie ! Jongeren gaan op actieve en creatieve manier het gevecht aan met de verschillende thema's die in de 'Jongerengids' aan bod komen.

Duur:

Minimum 2 uur

Voorwaarden:

Het is aangewezen dat 'JAC in een notendop in combinatie met de Koppie-Pot' plaats vindt in het JAC.

Kostprijs :

€ 13,00 / vorming

Op vrijersvoeten

Doelgroep:

Alle jongeren vanaf 12 jaar.

Aantal:

Minimum 6, maximum 20 deelnemers.

Doelstellingen:

Op vrijersvoeten wil jongeren kennis bijbrengen en een aantal vaardigheden meegeven zodat ze verder kunnen groeien in hun (seksuele) relaties: open praten over emoties en seks, communiceren met je partner, eigen grenzen stellen en die van een ander respecteren, info over voorbehoedsmiddelen en veilig vrijen,...

Inhoud:

Relaties en seksualiteit openlijk bespreken blijft moeilijk – ook voor jongeren. Nochtans hebben juist zij hierover vaak heel wat vragen en twijfels. Daarom vinden we het belangrijk om het thema relaties en seksualiteit bespreekbaar te maken. We willen jongeren ook meer weerbaar maken en correcte informatie meegeven. Op vrijersvoeten bestaat uit twee luiken. Enerzijds krijgen de jongeren informatie over veilig vrijen, voorbehoedsmiddelen, soa's en HIV.

Anderzijds wordt er stilgestaan bij hun persoonlijke beleving, normen en waarden, vooroordelen en vragen rond relaties en seksualiteit.

De inhoud van de vorming wordt altijd aangepast aan de leeftijd van de groep. Daarnaast kan, indien gewenst, één van beide luiken uitgebreider behandeld worden.

Voor andere jeugdinitiatieven voorzien we een aangepast programma.

Duur:

Minimum 2 uren

Kostprijs :

€ 25,00 / vorming

€ 0,30 / km vervoersonkosten of de kostprijs van het openbaar vervoer

Omgaan met genotmiddelen

Doelgroep:

Alle jongeren vanaf 12 jaar.

Aantal:

Minimum 4, maximum 20 deelnemers.

ONDERWIJS

Modules:

De vorming ‘Omgaan met genotmiddelen’ bestaat uit drie modules. Elke module heeft een eigen doelstelling en methodiek en sluit aan bij de eindtermen van het secundair onderwijs.

Scholen gevestigd in Kortrijk kunnen één of meerdere modules kiezen en vragen deze vorming aan bij de Stedelijke Dienst Drugpreventie.

Scholen die in een andere stad of gemeente gevestigd zijn kunnen twee of drie modules aanvragen bij het JAC van Kortrijk.

Module 1: Drugtest

Doelstellingen:

Jongeren worden geïnformeerd over de werking en risico's van de meest courante drugs.

Inhoud:

De leerlingen krijgen door middel van een quiz en beeldmateriaal info over de werking en risico's van verschillende drugs. Verkeerde opvattingen en informatie over drugs worden weggewerkt. Tijdens de vorming wordt er uitgebreid aandacht besteed aan vragen die leerlingen hebben over middelen en hun risico's.

Omgaan met genotmiddelen

Module 2: Babbelkick

Doelstellingen:

Jongeren worden zich bewust van eigen waarden en normen over drugs en druggebruik.

Jongeren stellen zich kritisch op ten opzichte van eigen waarden en normen.

Inhoud:

Verschiedende methodieken worden aangewend om een debat omtrent drugs en druggebruik uit te lokken.

De leerlingen worden geprikkeld door foto's en filmfragmenten die hen aan het denken zetten. Hieraan gekoppeld volgen groepsdiscussies over hun eigen mening, ervaringen, waarden en normen.

Het is aangeraden dat de leerlingen mondig genoeg zijn om hun mening in de groep te uiten.

Module 3: Nooit meer of ooit weer?

Doelstellingen:

Jongeren weten wat een verslaving is en wat de gevolgen zijn.

Jongeren worden zich bewust van eigen waarden en normen.

Inhoud:

Aan de hand van een reportage over het ontwenningencentrum "De sleutel" leren de leerlingen wat een verslaving is.

We staan stil bij verschillende oorzaken, de ontwikkeling en mogelijke oplossingen bij verslavingen.

De leerlingen krijgen de antwoorden niet voorgeschoteld. Ze werken als groep samen en zoeken naar antwoorden door gebruik te maken van hun eigen referentiekader.

Ze gaan de confrontatie aan met eigen (voor)oordelen met als doel een juist beeld over een verslaving te ontwikkelen.

Omgaan met genotmiddelen

JEUGDWERK

Doelstellingen:

Jongeren hebben een zinvolle vrijetijdsbesteding.
Jongeren kennen de effecten en risico's van de meest courante drugs.
Ze worden zich bewust van hun eigen gedrag omtrent middelengebruik.
De jongeren staan kort stil bij het thema drugbeleid.

Inhoud:

Op een (inter)actieve wijze proberen we de deelnemers bewust te maken van eigen gedrag en dat van anderen met betrekking tot genotmiddelen.
We gebruiken beeldmateriaal, een quiz, rollenspelen, doe-opdrachten,... om te werken rond productinformatie, risico's, verslaving en beleid.

Duur:

Onderwijs: elke module duurt één lesuur (50 min.)

Jeugdwerk: minimum 2 uur, maximum 3 uur

Kostprijs:

€ 0,30 / km vervoersonkosten of de kostprijs van het openbaar vervoer

Onderwijs:

één module: € 13,00 (alleen voor de scholen uit Kortrijk)

twee modules: € 25,00

Scholen die voor een derde module kiezen krijgen deze gratis.

Jeugdwerk:

€ 25,00 / vorming

Initiatietraining sociale vaardigheden

NIEUW
in ons aanbod

Doelgroep:

Alle jongeren vanaf 12 jaar.

Aantal:

Minimum 8, maximum 20 deelnemers

Doelstellingen:

De deelnemers krijgen meer inzicht in eigen gedrag met betrekking tot sociale vaardigheden.

De deelnemers weten beter welke sociale vaardigheden ze hebben en missen.

De deelnemers werken aan een aantal sociale vaardigheden.

Inhoud:

In deze training leren de deelnemers wat sociale vaardigheden zijn, waar ze zelf nog nood aan hebben en een aantal eenvoudige “trucs” om hun gamma te vergroten.

De training is opgebouwd aan de hand van kleine stukjes theorie, afgewisseld met oefeningen. De nadruk ligt sterk op de praktijk, waarbij we onder andere werken aan waarneming, oogcontact maken, een goede lichaamshouding,...

Deze initiatietraining is een actieve vorming die bruikbare handvaten aanreikt zodat jongeren sterker staan in het dagelijks contact.

Deze vorming vereist een grote motivatie van de deelnemers. Dit kan de training al dan niet doen slagen. Controleer dus eerst bij de groep of ze bereid zijn te werken aan hun sociale vaardigheden voordat u deze vorming aanvraagt.

Duur:

Minimum 2 uur, maximum 4 uur

Kostprijs:

€ 25,00 / vorming

€ 0,30 / km vervoersonkosten of de kostprijs van het openbaar vervoer

Vorming op maat Uitleendienst

VORMING OP MAAT

Wanneer u een vorming omtrent een ander thema dan verslaving of relaties en seksualiteit wenst, dan kan het JAC deze ontwikkelen en begeleiden.

Mogelijke thema's zijn: pesten, zich (on)gelukkig voelen, 18 jaar, ...

De vorming vertrekt steeds van de vraag van de jongeren, is (inter)actief en gebruikt attractieve methodes zoals een quiz, een stellingenspel, ...

Doelgroep:

Alle Jongeren vanaf 12 jaar.

Aantal:

Minimum 4, maximum 20 deelnemers

Duur:

Minimum 2 uur

Kostprijs:

€ 50,00 / vorming

€ 0,30 / km vervoersonkosten of de kostprijs van het openbaar vervoer

UITLEENDIENST:

Naast een uitgebreid informatie-aanbod, beschikt het JAC ook over een uitleendienst met vormingsmateriaal rond verschillende thema's als relaties en seksualiteit, verslaving, rechten en plichten, pesten, ...

Het vormingsmateriaal kan tegen een democratische prijs ontleend worden.

Het JAC biedt ondersteuning aan jongerenbegeleiders, jeugdwerkers of leerkrachten die zelf een vormingsmoment willen opzetten. De meeste vormingspakketten zijn zodanig uitgewerkt dat ze weinig voorbereiding of voorkennis vragen.

Voor een overzicht van het vormingsmateriaal:

www.jac-kortrijk.be/uitleendienst.html

Cursus **sociale vaardigheden**

Doelgroep:

Jongeren tussen 14 en 17 jaar die problemen ondervinden op het vlak van sociale vaardigheden en zich daardoor agressief of te weinig assertief opstellen.

Aantal:

Maximum 10 deelnemers.

Doelstellingen:

De deelnemers krijgen meer inzicht in eigen gedrag met betrekking tot sociale vaardigheden.

De deelnemers weten welke sociale vaardigheden ze hebben.

De deelnemers weten welke sociale vaardigheden ze missen.

De deelnemers werken aan hun gamma sociale vaardigheden.

Inhoud:

Om de kansen van jongeren, die nood hebben aan meer assertiviteit, te vergroten bij het aansluiting vinden en het opbouwen van een sociaal netwerk, biedt het JAC een cursus sociale vaardigheden aan. We trachten door het ervaringsleren en zelfreflectie deze jongeren inzichten mee te geven die hen kunnen helpen om zich verder communicatief te ontplooien. We pretenderen niet dat deze jongeren na de cursus alle vaardigheden bezitten om zich zonder problemen in het sociale speelveld te handhaven. De cursus is een start om zichzelf te leren kennen en verder te ontwikkelen. Het biedt hierbij een houvast waar ze op hun weg kunnen op terugvallen.

Duur:

8 sessies van 2,5 uur

Kostprijs:

€ 40,00 voor 8 sessies

Projecten

Jongerenbeurs:

Het JAC plaatst elk jaar gedurende één week een bepaald thema in de kijker. We kiezen wisselend voor de thema's: verslaving, weerbaarheid of relaties en seksualiteit - thema's die aansluiten bij de leefwereld van jongeren.

De Jongerenbeurs is een doe-gerichte happening. Via diverse workshops worden jongeren op een actieve manier geïnformeerd over het centrale thema.

Jongerenbeurs 2006: Weerbaar@jongerenbeurs.06

Jongerenbeurs 2007: A Love-a-Fair

Jongerenbeurs 2008: Niet smeerbaar, maar weerbaar!

Jongerenbeurs 2009: Roes-Control

Jeugdadviseurs (vriendschap als preventie):

Elke jongere maakt het wel eens mee: een vriend(in), een klasgenoot, een kennis uit de jeugdvereniging, kortom iemand die men kent uit de omgeving en die plots toevertrouwt dat hij of zij in de nesten zit.

Men wil uiteraard helpen, maar hoe? Een gesprek lost dikwijls al veel op, maar hoe pakt men dat aan? Zijn er diensten waar je terecht kan en waar vind je die? Tijdens de opleiding jeugdadviseurs komt dit uitvoerig aan bod.

Een jeugdadviseur informeert en ondersteunt zijn leeftijdsgenoten en verwijst door naar het JAC. Het betreft een informele rol, hij/zij is en blijft een gewone vriend onder zijn/haar vrienden.

Elk jaar organiseert het JAC een opleiding Jeugdadviseurs. De opleiding bestaat uit een initiatieweekend met daaropvolgend een 6 à 8 follow-up-momenten gericht naar jongeren tussen 15 en 17 jaar. Inschrijven is noodzakelijk en de opleiding is volledig gratis.

Voor verdere informatie:

www.jac-kortrijk.be/jeugdadviseurs.html of www.jeugdadviseurs.be

Voorstelling cRZ - Jong & Zwanger

Doelstellingen:

De antennepost van het cRZ bouwt een werking uit in West-Vlaanderen rond de problematiek van (ongeplande) zwangerschap, tienerzwangerschap, aspecten van het beslissingsproces en de beslissingsbegeleiding, tienermoederschap en abortus. Daarnaast werkt het cRZ - Jong & Zwanger ook mee aan de realisaties van de centrale cRZ-werking.

Doelgroep:

Het cRZ - Jong & Zwanger biedt vorming en achtergrond aan vormingswerkers, opvoeders, leerkrachten, hulpverleners,... in West-Vlaanderen. In deze folder vindt u het overzicht van de publicaties van het cRZ inzake tienerzwangerschap. Op uw vraag kan op basis van deze informatie steeds een vorming voor intermediairen (directies, leerkrachten, leerlingbegeleiders, CLB-medewerkers) worden uitgewerkt.

Met het hulpaanbod richt het cRZ zich tot vrouwen die ongepland zwanger zijn en hun omgeving, tot tienerzwangeren en tienermoeders, tot vrouwen die problemen ondervinden na een abortus en tot ouders die geconfronteerd worden met een positieve prenatale diagnose.

Werking:

Het cRZ - Jong & Zwanger zorgt voor vormingsmateriaal, verzamelt achtergrondinformatie, geeft bijscholing en biedt informatie en advies aan hulpverleners, leerkrachten, vormingswerkers, opvoeders,

cRZ - Jong & Zwanger

Wandelingstraat 31

8500 Kortrijk

Tel. 056/52.09.19

crz@piramide.be

www.crz.be

www.tienermoeders.be

Openingsuren:

Ma., di.: 9u30 – 16u30

Do.: 9u30 – 16u

anders bereikbaar via e-mail of
antwoordapparaat

Voorstelling cRZ - Jong & Zwanger

preventiewerkers,... Het concrete aanbod voor het onderwijs omvat twee lessenkassetten die je als leerkracht kan gebruiken in de klas. Daarnaast bieden we ook nascholing aan voor leerkrachten, leerlingbegeleiders en CLB-medewerkers.

Tenslotte werkt het cRZ mee aan de realisatie en de bekendmaking van het cRZ-hulpaanbod op de nulde lijn.

Het cRZ-hulpaanbod op de nulde lijn voor heel Vlaanderen:

De cRZ-luistertelefoon bij ongeplande zwangerschap is een hulplijn voor allen vragen over ongeplande zwangerschap. De hulplijn richt zich in de eerste plaats tot vrouwen zelf maar biedt ook aan de omgeving (partner, ouders, leerkrachten, ...) informatie en steun. Als er professionele hulp nodig is, wordt er gericht doorverwezen.

Tel. 078/15.30.45, elke avond van 18u tot 22u.

De cRZ-weekends zijn er voor jonge ouders (in spe) en hun kinderen. Tijdens de weekends steken jonge ouders iets op over opvoeding, omgaan met een (nieuwe) partner, de betekenis van zwangerschap en bevalling ... Daarnaast is er ook tijd om samen met elkaar leuke dingen te ondernemen: babyzwemmen, film kijken of gezellig kletsen. Het Jong&Moeder-weekend is er voor jonge mama's en hun kinderen; tijdens het Tienerouderweekend komen ook de jonge papa's mee.

www.tiernermoeders.be

cRZ-begeleiding na abortus: Het cRZ organiseert gespecialiseerde begeleiding (individueel en in groep) voor vrouwen die verwerkingsproblemen ondervinden na hun abortus. Tijdens 7 sessies wordt ingegaan op de invloed die de abortus heeft op het zelfbeeld, het moederschap, de relatie met de partner, het gezin en de ruimere omgeving.

Bel naar 016/33.69.54 of surf naar www.postabortus.be voor meer informatie.

Voorstelling cRZ - Jong & Zwanger

De infolijn **prenatale diagnose** is er voor alle vragen over prenatale tests (echografie, triplettest of vruchtwaterpunctie), testresultaten en keuzes. De infolijn is een initiatief van het cRZ i.s.m. de Centra voor Menselijke Erfelijkheid.
Tel. 078/15.35.55, van maandag tot donderdag van 9u tot 17u.

Het cRZ-vormingsaanbod:

Voor elke vorming die u wil uitwerken over tienerzwangerschap kan u bij het cRZ terecht voor theorievorming, methodieken en achtergrondinformatie. Hierna vindt u ons vormingsaanbod en concreet lesmateriaal.

Materiaal:

- lessenpakket ongeplande zwangerschap en abortus
- lessenpakket tienerzwangerschap

Vorming en navorming:

- Speciaal aanbod: een tienermoeder getuigt
- Vorming: een leerling is zwanger
- Opleiding open aanbod: een leerling is zwanger
- Procesbegeleiding: een beleid omtrent tienerzwangerschap op school / CLB

materiaal: Lessenpakket **Ongeplande
zwangerschap en abortus**

Doelgroep:

Alle jongeren uit het secundair onderwijs, 3de graad

Aantal:

Minimum 15, maximum 30 deelnemers.

Doelstellingen:

Jongeren stimuleren tot een genuanceerde houding over ongewenste zwangerschap.

Jongeren informeren over wat abortus is en wanneer het in België wettelijk mag toegepast worden.

Het bespreekbaar maken van ongeplande zwangerschap, abortus en alternatieven.

Jongeren meer verantwoordelijkheidsgevoel in een seksuele relatie bijbrengen.

Inhoud:

De vorming biedt achtergrondinformatie, feiten en cijfergegevens in verband met ongeplande zwangerschap en abortus. Dit wordt gebracht aan de hand van speelse werkvormen en methodieken. Een cijferquiz, een associatiespel, een rollenspel, een dobbelsteenspel, een film of video behoren tot de mogelijkheden.

Kostprijs :

€ 8,50

materiaal: *Lessenpakket*

Tienerzwangerschap

Doelgroep:

Alle jongeren uit het beroepssecundair onderwijs, 3de graad.

Aantal:

Minimum 10, maximum 30 deelnemers.

Doelstellingen:

Jongeren stimuleren tot een genuanceerde houding m.b.t. ongeplande zwangerschap op jonge leeftijd.

Jongeren stimuleren tot een realistische kijk op jong ouderschap.

Jongeren stimuleren tot meer verantwoordelijkheidszin m.b.t. het eigen anticonceptiegedrag.

Jongeren informeren en inzicht geven mbt de mogelijke keuzes (en gevolgen van deze keuzes) bij een ongeplande zwangerschap op jonge leeftijd.

Inhoud:

De lesmap is een concreet werkinstrument en kadert binnen Project Algemene Vakken voor het beroepsonderwijs, 3de graad. Ze gaat in op oorzaken en cijfers van tienerzwangerschappen en zet jongeren aan het denken over de keuzes bij ongeplande zwangerschap en de mogelijke gevolgen ervan.

De lesmap is zo ontwikkeld dat de leerkracht er zelf mee aan de slag kan in de klas.

Kostprijs:

€ 8,50

vorming en navorming: Speciaal aanbod

Een tienermoeder getuigt

Wanneer u gedurende één of twee voorbereidende lessen in een klasgroep werkt met één van beide cRZ-lessenpakketten (hiervoor voorgesteld), kan u aansluitend hierop een cRZ-medewerker uitnodigen in de klas, die aan de hand van getuigenissen het thema verder uitdiept.

Doelgroep:

Alle jongeren uit het secundair onderwijs, 3de graad.

Aantal:

Minimum 10, maximum 25 deelnemers.

Doelstellingen:

Jongeren een realistische en genuanceerde kijk geven op tiener-ouderschap. Jongeren confronteren met de mogelijkheid van een zwangerschap op jonge leeftijd en zo stimuleren tot bewuster handelen inzake anticonceptie.

Inhoud:

Eerstbrenge een cRZ-medewerker een algemene inleiding over tienerzwangerschap. Hierbij komen o.a. de rol van de vader en de keuze voor abortus ter sprake. Daarna brengt een tienermoeder haar eigen verhaal en kunnen de leerlingen daarover in gesprek gaan.

Duur:

3 lessen (exclusief de voorbereidende lessen met het cRZ-lessenpakket)

Kostprijs :

€ 135,00

Hierin is inbegrepen: vergoeding voor de spreker(s), vervoersonkosten en één lessenpakket voor de leerkracht.

Als voorwaarde geldt dat vooraf in de klas met een cRZ-lessenpakket werd gewerkt.

Een leerling is zwanger

Doelgroep:

directies, leerkrachten, leerlingenbegeleiders en CLB-medewerkers

Aantal:

Minimum 10 deelnemers.

Doelstellingen:

Inzicht bijbrengen in de oorzaken van tienerzwangerschappen.

Handvaten meegeven voor de concrete begeleiding van een zwangere leerling.

Inzicht verwerven in de beleving, moeilijkheden en kansen bij een tienerzwangerschap.

Inhoud:

Zwanger zijn op school is geen ver-van-mijn-bed-show. Jaarlijks worden er 1 op 65 meisjes tussen 15 en 19 jaar zwanger. Ze kiezen ervoor hun zwangerschap te laten onderbreken of om een jonge moeder te worden.

Vertrekkend vanuit de eigen ervaringen en gevoelens van leerkrachten en leerlingenbegeleiders bij een (on)geplande zwangerschap of een abortus, worden tips en raadgevingen aangereikt voor het omgaan met een leerling, de klas en de ruimere schoolomgeving.

Volgende thema's worden toegelicht:

- Opvang van eerste paniek.
- Beslissingsproces: hoe beslissen mensen en hoe kan je een keuze begeleiden bij een ongeplande zwangerschap.
- Juridische kaders bij begeleiding van een zwanger meisje.
- Omgaan met eigen grenzen.
- Specifieke aandachtspunten bij begeleiding van een zwangere tiener die kiest om de zwangerschap te houden.
- Specifieke aandachtspunten bij begeleiding van een zwangere tiener die kiest voor abortus.
- Praktisch informatie (morning-afterpil, zwangerschapstesten, abortus,...).

Een leerling is zwanger

We werken o.a. met videomateriaal dat getuigenissen brengt van jonge meisjes die zwanger raakten en kozen voor de zwangerschap of voor abortus.

Duur:

halve dag

Kostprijs :

€ 100,00

VORMING OP MAAT

Naargelang de concrete aanleiding voor de aanvraag van deze vorming of naargelang de concrete situatie op de school van de aanvrager kan in overleg een vorming op maat worden uitgewerkt. Het accent ervan kan liggen op het beslissingsproces, zwangerschap of abortus.

Deze vorming kan ook aangeboden worden in het kader van een nascholing op het niveau van een scholengroep of scholengemeenschap.

Duur:

Minimum een halve dag per thema.

Kostprijs:

€ 25,00 per uur voorbereidende vergadering en per uur vorming + een kilometervergoeding voor de lesgever

Een leerling is zwanger

Doelgroep:

Open aanbod voor al wie begaan is met de zorg voor leerlingen (directies, vertrouwensleerkrachten, leerlingbegeleiders, groene leerkrachten, CLB-medewerkers, ...).

Aantal:

Maximum 15 deelnemers.

Inhoud:

De opleiding is ervaringsgericht en ontwikkeld vanuit en voor de begeleidingspraktijk binnen de schoolcontext.

De bedoeling van deze opleiding is inzicht in en voeling krijgen met de leefwereld van de ongepland zwangere tiener / tienermoeder. Er wordt achtergrondinformatie gegeven bij het begeleiden van ongepland zwangere tieners / tienermoeders.

Er zijn getuigenissen van zwangere tieners (video-opnames).

In de voormiddag focussen we op de verschillende begeleidingsaspecten zowel bij de keuze voor behoud van de zwangerschap als bij de keuze voor abortus.

In de namiddag is er aansluitend bij de videogetuigenissen ruimte voor uitwisseling van ervaring en meningen in kleine groepen.

Duur, datum & locatie:

zie www.crz.be

Kostprijs:

€ 60,00 (studenten betalen € 50,00)

Procesbegeleiding

Doelgroep:

Schooldirecties, leerlingenbegeleiders, leerkrachten, CLB-teams.

Aantal:

niet vastgelegd

Doelstellingen:

- Uitwerken van een beleid met betrekking tot opvang en begeleiding van zwangere leerlingen op school.
- Afstemmen van het schoolbeleid en het CLB-beleid inzake opvang en begeleiding van zwangere leerlingen.

Inhoud:

Een groep betrokkenen van de school en/of het CLB starten samen met de cRZ-medewerker een proces waarin de eigen visie op begeleiding van zwangere leerlingen helder wordt. Op basis van deze visie wordt verdergewerkt naar een concreet stappenplan en duidelijke afspraken in de begeleiding van zwangere leerlingen op school.

Het beleid van school en CLB worden best goed op elkaar afgestemd. Wanneer de uitwerking gebeurt op initiatief van de school, wordt op verschillende momenten een terugkoppeling of overleg met het CLB voorgesteld.

Kostprijs:

€ 150,00 per dagdeel en verplaatsingskosten

cRZ-brochures over tienerzwangerschap

Zwangerschapswens bij tieners

€ 6,50 - 44 p. - publicatiedatum: herfst 2007

Voor begeleiders van tieners (school, jeugdbeweging, jeugdhulpverlening). Hulpverleners maken kennis met de realiteit van de (ambivalente) zwangerschapswens bij tieners. We schetsen het profiel van tieners die niet opzien tegen een zwangerschap (?). We staan stil bij de begeleiding van deze tieners en gesprekken met klas- en groepsgenoten.

Jong en moeder

€ 5,00 - 31 p. - herwerkte uitgave: augustus 2005

Voor tienermoeders, partners, familie of hulpverleners. We trachten tienermoeders en hun omgeving praktisch te informeren over zwangerschap en geboorte, de vader, kinderopvang, rechten en plichten, werk en opleiding, geldzaken, wonen, opvang en begeleiding, te jong voor seks? ...

Jong en vader

€ 5,00 - 51 p. - publicatiedatum: augustus 2005

Voor tienervaders, partners, familie of hulpverleners. We trachten tienervaders en hun omgeving praktisch te informeren over vader worden, rechten en plichten, diploma, geld, werk, te jong voor seks?, adressen, ...

Tienerzwangerschap

€ 6,50 - 31 p. - herwerkte uitgave: 2003

Voor familie en hulpverleners van tienermoeders/vader, studenten, ... We schetsen een theoretische achtergrond i.v.m. zwangerschap en moederschap op jonge leeftijd door het geven van cijfers, oorzakelijke factoren, beleving, kansen en risico's van zwangerschap en moederschap, tienervaders en preventie.

cRZ-brochures over tienerzwangerschap

Tienervaders

€ 6,50 - 35 p. - publicatiedatum: 2005

Voor familie en hulpverleners van tienervaders, studenten, ...

We schetsen een theoretische achtergrond en geven concrete tips voor de hulpverlening. We staan hierbij ook stil bij de beleving, opvang en begeleiding van tienervaders.

Een leerling is zwanger

€ 6,50 - 39 p. - herwerkte uitgave: 2003

Voor CLB-medewerkers, leerlingbegeleiders, leerkrachten en directieleden van scholen.

Deze brochure wil een achtergrond en houvast bieden aan het personeel van een school die geconfronteerd wordt met een leerling die zwanger is of een abortus heeft gehad. Er besteden aandacht aan de eerste opvang, omgaan met grenzen, het beslissingsproces, het beroepsgeheim, afwezigheden, begeleiding nadien en praktische aspecten.

€ 6,50 - 63 p. - publicatiedatum: 2002

Voor opvoeders, begeleiders en directieleden van voorzieningen voor bijzondere jeugdbijstand.

Met deze brochure geven we informatie, praktijkervaring en concrete tips i.v.m. het omgaan met zwangerschap in de bijzondere jeugdzorg. De eerste opvang, de rol van begeleiders en team, de betekenis van een zwangerschap belangrijke derden, de leefgroep, het beslissingsproces, verdere begeleiding, ... komen uitvoerig aan bod.

CAW PIRAMIDE

Uw vraag, onze zorg

Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Piramide vzw

Beheerstraat 46
8500 Kortrijk
Tel: 056/24.56.24
secretariaat@piramide.be
www.piramide.be

Jongeren Advies Centrum (JAC) Kortrijk

Wandelingstraat 31
8500 Kortrijk
Tel. 056/21.04.42
jac@piramide.be
www.jac-kortrijk.be

***Centrum voor Relatievorming en
Zwangerschapsproblemen (cRZ) - Jong & Zwanger***

Wandelingstraat 31
8500 Kortrijk
Tel. 056/52.09.19
crz@piramide.be